

Projekt

z dnia 9 września 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIĄZOWNA**

z dnia 29 października 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wiązowna na lata 2024-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) Rada Gminy Wiązowna uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wiązowna na lata 2024-2028, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązowna.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr 121.LIX.2018 Rady Gminy Wiązowna z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wiązowna na lata 2018-2022.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.



Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wiązowna na lata 2024 – 2028

Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna
WIĄZOWNA
1

I. WPROWADZENIE

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocą domową. Każdy intuicyjnie rozumie, czym jest przemoc w rodzinie. Istnieje ustawowa definicja tego zjawiska. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień. Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa”, „ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”, Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Zmienił się (rozszerzył) również krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Zgodnie z nowelą, definicja przemocy domowej brzmi: „należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej. W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania: a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmować on teraz będzie: małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, o wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, o rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, o osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, o osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, o osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, o osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, o małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo - wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko

zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Rodzaje przemocy

Przemoc fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.

Przemoc psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Przemoc seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

Przemoc ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie partycypowanie w kosztach utrzymania domu, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu, obejmującego lata 2018-2022. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań, mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc domową. Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów

Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Podstawy i regulacje prawne

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej i są to:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 17 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 37 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 424),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

II. PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE WIĄZOWNA

W 2021 r. przeprowadzono w ramach Diagnozy Problemów Społecznych Gminy Wiązowna badania pod kątem występowania przemocy w rodzinie ¹. Diagnoza wykazała, że 22% badanych wskazało, że zna kogoś ze swojego otoczenia, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. Natomiast 50% badanych zadeklarowało, że w ich otoczeniu nie występują osoby, które doświadczają przemocy. Co czwarty respondent nie był pewien czy zna osobę, która doświadcza przemocy (28%).² Osobami najczęściej doświadczającymi przemocy w otoczeniu badanych były kobiety – stwierdziły tak 23 osoby (82%). Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znalazły się dzieci i młodzież (20 osób, tj. 71%). Co piąty respondent twierdził, że najbardziej narażone na doznawanie przemocy są osoby starsze (6 osób, tj. 21%).

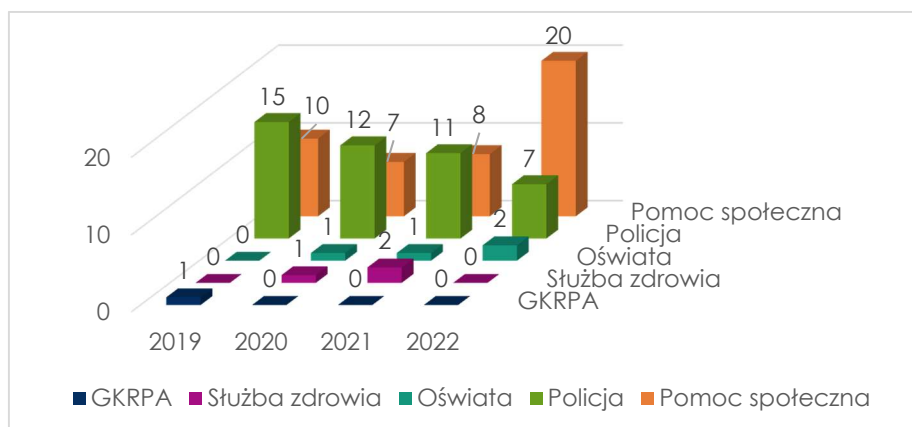
Wiedzę dotyczącą skali występowania przemocy domowej zawierają m.in. sprawozdania realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (od stycznia 2024 roku Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej), a także sprawozdania z realizacji zadań własnych gminy czy statystyki Policji, które wskazują, że w 2023 roku w gminie Wiązowna było 36 osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową. Wśród nich było 14 kobiet i 4 mężczyzn oraz 11 małoletnich. Jednocześnie zatrzymano 21 osób (głównie mężczyzn - 20), wobec których zaistniało

¹<https://tuwiazowna.pl/wp-content/uploads/2022/01/Diagnoza-problemow-spoecznych-gminy-Wiazowna-1.pdf>

²<https://tuwiazowna.pl/wp-content/uploads/2022/01/Diagnoza-problemow-spoecznych-gminy-Wiazowna-1.pdf>

podejrzanie, że stosują przemoc w rodzinie. W gminie Wiązowna w 2023 r. prowadzono 36 procedur „Niebieskie Karty – A”, z których 29 zostało założonych w 2023 roku, a pozostałe były kontynuowane z lat poprzednich. W 2023 r. procedury Niebieskiej Karty zostały sporządzone przez przedstawicieli trzech uprawnionych podmiotów tj. przez: pomoc społeczną (20 procedur), Policję (7 procedur) oraz Oświatę (2 procedury). W 2023 r. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciele Ochrony Zdrowia nie sporządzili żadnego formularza „Niebieskie Karty”.

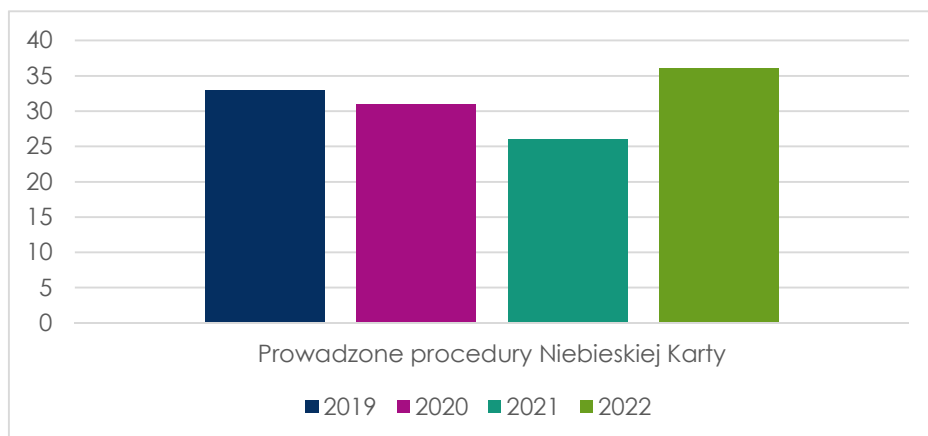
Wykres 1 Liczba procedur NK wszczynana przez uprawnione podmioty



Źródło: opracowanie własne.

Na przestrzeni kilku lat widać niewielką tendencję wzrostową prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w Gminie Wiązowna. W okresie 2019 do 2022 zauważalny był coroczny spadek prowadzonych procedur. Wpływ na spadek prowadzonych procedur miała pandemia Covid-19. Po ustaniu pandemii i ograniczeń z nią związanych zauważono w 2023 r. wzrost zgłaszanych informacji dotyczących przemocy w rodzinie a tym samym wzrosła liczba wszczynanych i prowadzonych procedur.

Wykres 2 Liczba procedur NK prowadzona w okresie 2019 - 2022 w Gminie Wiązowna



Źródło: opracowanie własne.

W Gminie Wiązowna funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie minimum raz na kwartał obradował w sprawach sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, w których prowadzona był „Procedura Niebieskiej Karty. Zespół funkcjonował zgodnie z Uchwałą Nr 123.LIX.2018 Rady Gminy Wiązowna z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie

trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w Rodzinie na terenie gminy Wiązowna oraz szczególnych warunków jego funkcjonowania. Zarządzeniem Nr 9.09.2024 Wójta Gminy Wiązowna z dnia 21 maja 2024 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wiązowna.

W rodzinach, w których pojawia się problem przemocy występują także inne problemy, która często koreluje z nadużywaniem alkoholu. W 2023r. zarówno u osób doznających przemocy jak i stosujących przemoc odnotowano skłonności do nadużywania alkoholu u 22 osób. W 2023 r. sporządzono przez Grupy Robocze oraz Grupy Diagnostyczno-Pomocowe łącznie 30 formularzy „Niebieskie Karty C” dla osób doznających przemocy oraz 26 formularzy „Niebieskie Karty D” wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

W 2023 r. łącznie w 17 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, w tym z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy w 15 przypadkach, natomiast z uwagi na brak zasadności do podejmowania działań wobec rodziny w 2 przypadkach.

Od dnia 30 listopada 2020 r. funkcjonują przepisy ustawy z 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956). Na podstawie wyżej wymienionych przepisów Policja otrzymała nowe uprawnienie w postaci możliwości wydania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Zgodnie z nowymi uregulowaniami, policjant ma prawo wydać nakaz lub zakaz:

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu, jak również
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie, (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

W okresie od 30 listopada 2023 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku powyższe przepisy na terenie gminy Wiązowna zastosowano tylko jeden raz wobec jednej osoby. Każdorazowo wobec osoby stosowano jednocześnie nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

III. ADRESACI, CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Adresaci Programu

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Wiązowna w tym:

1) osób doznających przemocy domowej, w tym:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- 2) osób stosujących przemoc domową;
 - 3) świadków przemocy domowej;
 - 4) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;
 - 5) społeczności lokalne.

Cele Programu

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w Gminie Wiązowna. Na podstawie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy Wiązowna wraz z wskazaniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe wraz z kierunkami działań. Warto podkreślić, że cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu jest Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna, przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Otwocku, Sąd Rejonowy oraz Prokuratura Rejonowa co przedstawia poniższa tabela.

Cel Główny		Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Wiązowna.			
Cel szczegółowy 1		Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadanie 1.1.		Upowszechnianie informacji z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej			
Kluczowe działania		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
1.1.1.	Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc poprzez media społecznościowe i środki komunikacji tradycyjnej a także plakaty i broszury.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Urząd Gminy Wiązowna; organizacje pozarządowe i parafie; szkoły i przedszkola; ośrodki zdrowia; Dzienny Dom „Senior+”, Klub Senior +, GKRPA w Wiązownie	Na bieżąco	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
Zadanie 1.2.		Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej			
1.2.1.	Przygotowywanie materiałów edukacyjnych z zakresu przemocy domowej m.in. obalających mity dotyczące przemocy domowej; opisujących mechanizmy przemocy; wskazujące metody wychowawcze bez użycia przemocy; informujące o możliwych formach pomocy i opublikowanie ich m. in. w mediach społecznościowych, lokalnej prasie.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Urząd Gminy Wiązowna; organizacje pozarządowe i parafie; szkoły i przedszkola; ośrodki zdrowia; GKRPA w Wiązownie	Na bieżąco	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
1.2.2.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi polegająca na prezentowaniu materiałów zawierających treści edukacyjne z zakresu przemocy domowej w formie broszur, plakatów,	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna, UG Wiązowna	Urząd Gminy Wiązowna; organizacje pozarządowe	1 raz w roku	- liczba opracowanych informacji; - liczba wydarzeń - liczba kampanii.

	ulotek podczas prowadzonych wydarzeń; kampania „Biała Wstążka”.		oświata, ochrona zdrowia, DD Senior +, ŚDS, Klub Senior +, GKRPA w Wiązownie		
1.2.3.	Zorganizowanie punktów informacyjnych w trakcie cyklicznych imprez np., Dzienny Dom Senior+, Klubie Senior+, ŚDS	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Dzienny Dom Senior+, Klub Senior+, ŚDS	1 raz w roku	- liczba przekazanych informacji; - liczba wydarzeń;
Zadanie 1.3.		Polepszenie jakości i zwiększenie podejmowanych działań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej			
1.3.1.	Programy profilaktyczno-edukacyjne	Oświata: szkoły, przedszkola	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiązownie, Policja	1 raz w roku	- liczba szkół; - liczba zrealizowanych spotkań, - liczba zrealizowanych warsztatów; - liczba uczestników.
1.3.2.	Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców, których celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym, w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	1 raz na 2 lata	- liczba zrealizowanych warsztatów; - liczba uczestników.
Cel szczegółowy 2		Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Wiązowna i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadanie 2.1.		Intensyfikacja działań podejmowanych przez podmioty i organizacje pozarządowe na rzecz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej			
2.1.1.	Funkcjonowanie powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna	Na bieżąco	- liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego; - liczba powołanych grup diagnostyczno- pomocowych;

					- liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych.
2.1.2.	Udzielanie przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna	Na bieżąco	- liczba osób objętych poradnictwem ogółem, w tym: • medycznym • psychologicznym • prawnym • socjalnym • zawodowym • rodzinnym.
2.1.3.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie całodobowego schronienia.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna/ Centrum Interwencji Kryzysowej Diecezji Warszawsko-Praskiej „Dom Otwartych Serc” w Otwocku	Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku	Na bieżąco	- liczba osób doznających przemocy; którym udzielono całodobowego schronienia ogółem; w tym: liczba kobiet, w tym niepełnosprawnych i starszych, liczba mężczyzn, w tym niepełnosprawnych i starszych, liczba dzieci w tym niepełnosprawnych.

2.1.4.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez odizolowanie od osoby stosującej przemoc zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna Policja	CUS Gminy Wiązowna; Policja; ochrona zdrowia; PCPR; III ZKSS w Otwocku	Na bieżąco	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą.
2.1.5.	Monitoring skuteczności działań na rzecz osób doznających przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Wiązowna; Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych	Na bieżąco	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej.
Cel szczegółowy 3		Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową			
Zadanie 3.1.		Poszerzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową			
3.1.1.	Rozpowszechnianie materiałów, broszur np. „Żółta Kartka” dotyczących instytucji i organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy Wiązowna i powiatu otwockiego, które oferują pomoc osobom stosującym przemoc domową, w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna; PCPR; Niebieska Linia	Na bieżąco	- liczba przekazanych Broszur, materiałów-ogółem.
Zadanie 3.2.		Interweniowanie i reagowanie służb w przypadku występowania przemocy domowej			
3.2.1.	Interwencja i podjęcie działań przez służby z uwagi na podejrzenie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna; przedstawiciele instytucji wchodzących	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna; przedstawiciele instytucji wchodzących	Na bieżąco	- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A” sporządzonych przez przedstawicieli: • CUS • Policji • Ochrony zdrowia

		w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna;	w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna		• Oświaty • GKRPA - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”; - liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową; - liczba wypełnionych formularzy „NK- D”; - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową; - liczba odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą domową; - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia;
--	--	---	--	--	--

					- liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania.
3.2.2.	Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.	Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Wiązowna	PCPR	Na bieżąco	- liczba wydanych skierowań; - liczba osób które podjęły program - liczba osób, które ukończyły program; - liczba zawiadomień o popełnieniu wykroczenia o którym mowa w art. 66c ustawy z 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń.
Cel szczegółowy 4		Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług			
Zadanie 4.1.		Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i z osobami doświadczającymi przemocy			
4.1.1.	Realizacja superwizji dla członków grup diagnostyczno-pomocowych	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna; Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Wiązownie	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna; Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Wiązownie	1 raz na dwa miesiące	- liczba osób objętych superwizją, - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych;
4.1.2.	Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych podnoszące	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna	Przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu	1 raz w roku	- liczba przeszkolonych osób - liczba zrealizowanych szkoleń;

	kwalifikacje i kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Wiązownie	Interdyscyplinarnego w Gminie Wiązowna		
4.1.3.	Zorganizowanie konferencji z udziałem instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w celu zwiększenia wiedzy, kompetencji, wymiany doświadczeń, podzielenia się dobrymi praktykami a także rozszerzenia możliwości współpracy międzyinstytucjonalnej.	Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna; Zespół Interdyscyplinarny. w Gminie Wiązowna	UG Wiązowna; organizacje pozarządowe i parafie; szkoły i przedszkola; ośrodki zdrowia; GKRPA w Wiązownie; Sąd Rejonowy w Otwocku, Policja	1 raz na 3 lata	- liczba konferencji; - liczba uczestników;

IV. MONITORING, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowaniem realizacji Programu będzie się zajmował Zespół Interdyscyplinarny, powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Wiązowna. Zespół Interdyscyplinarny spotyka się minimum raz na dwa miesiące. Podczas posiedzeń Zespołu będzie omawiana bieżąca działalność grup diagnostyczno-pomocowych oraz realizacja celów Programu.

Sprawozdanie merytoryczne i finansowe dotyczące realizacji Programu przedłoży Radzie Gminy Wiązowna, Dyrektor Centrum Usług Społecznych Gminy Wiązowna - w terminie do końca I kwartału każdego roku.

Ewaluacja Programu, który będzie realizowany w latach 2024-2028 zostanie przeprowadzona na koniec jego realizacji w oparciu o dane i dokumenty uzyskane w procesie monitoringu oraz inne źródła, które mogłyby zawierać przydatne informacje. Ewaluacja końcowa ma na celu ocenę wdrożenia Programu pod kątem adekwatności podejmowanych działań i ich efektywności, a także dostarczenie danych do opracowania Programu na kolejne lata.

V. ZASADY FINANSOWANIA

Program będzie finansowany ze środków własnych pochodzących z budżetu Gminy Wiązowna. Przewiduje się również aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych (rządowych i unijnych), w szczególności w ramach programów ministerialnych (osłonowych) ukierunkowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu przemocy domowej.

VI. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne Programu przeprowadzono w terminie od 09.09.2024 roku do 23.09.2024 roku w oparciu o Zarządzenie Nr 82.82.2024 Wójta Gminy Wiązowna z dnia 9 września 2024 r. Zaktualizowana – wskutek nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku – wersja Programu została skonsultowana wśród członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wiązowna.

Uzasadnienie

22 czerwca 2023 r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art. 9b ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym powstanie Gminnego Programu Przemocy Domowej wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Wiązowna.

Program jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

Uzasadnienie

22 czerwca 2023 r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art. 9b ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym powstanie Gminnego Programu Przemocy Domowej wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Wiązowna.

Program jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).